

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.III.11/2022/5. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, a 2022. március 16. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T

A költségvetési csalás bűntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Győri Törvényszék 2021. november 25. napján kihirdetett 21.B.146/2020/77. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

A vádlottal szemben kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének tartamát 3 (három) évre mérsékli.

A vádlottat – helyesen – 5 (öt) év a gazdálkodó szervezet általános vezetése foglalkozástól eltiltás büntetésre ítéli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I N D O K O L Á S

[1] A Győri Törvényszék a 2021. november 25. napján kihirdetett 21.B.146/2020/77. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat költségvetési csalás bűntette [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt 2 év – végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztésre, 3.600.000,- Ft pénzbüntetésre és 5 év foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a vádlott nem lehet gazdasági társaság vezető tisztségviselője. Megállapította, hogy a vádlott – a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén – a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült 232.144,- Ft bűnügyi költség vádlott általi viseléséről.

[2] Az ítélet ellen annak kihirdetésekor az ügyész a vádlott terhére súlyosítás érdekében, hosszabb tartamú, börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés, magasabb összegű pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett, a vádlott és védője felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.22/2022/1-I. számú átiratában az ügyész által súlyosítás végett bejelentett fellebbezést fenntartotta, Terhelt1 vádlott és védője felmentés, illetve enyhítés végett bejelentett jogorvoslati kérelmét nem tartotta alaposnak. Utalt arra, hogy a felülbírálat terjedelme teljes körű. Álláspontja szerint a törvényszék a büntetőeljárási szabályok betartásával teljeskörűen folytatta le a bizonyítási eljárást, melynek eredményeképpen megalapozott tényállást állapított meg.

[4] Kifejtette, hogy a törvényszék a tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a bűncselekmény minősítése törvényes és helytálló, melyhez szakszerű jogi indokolást fűzött a bíróság. A büntetés kiszabása során értékelt körülményeket hiánytalanul tárta fel a törvényszék, azonban álláspontja szerint azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte. E körben hivatkozott arra, hogy a vádlott javára szóló enyhítő körülmények értékelést nyerhetnek az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott – az irányadó 7 év 6 hónap középértéktől jelentősen elmaradó tartamú – szabadságvesztésben, azonban a vádlott által elkövetett bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya és a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodott volta miatt az enyhítő szakasz teljes kimerítésével, a büntetés végrehajtásának felfüggesztésével kiszabott szankció sem az egyéni, sem az általános prevenció céljának elérésére nem alkalmas. Ezen túlmenően a jelentős ingatlantulajdonnal rendelkező vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének az összege aránytalanul enyhe, az nem igazodik a vádlott vagyoni viszonyaihoz.

[5] Mindezek alapján indítványozta az ítélet megváltoztatását, ezen belül Terhelt1 vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és a foglalkozástól eltiltás büntetések tartamának, illetve a pénzbüntetés egy napi tétele összegének felemelését, a vádlott közügyek gyakorlásától történő eltiltását és a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzését.

[6] Terhelt1 vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában a megalapozatlan ítéleti tényállás tárgyaláson felvett bizonyítás körében történt kiküszöbölését követően továbbra is védence felmentését, ennek hiányában az ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a vádlott részesi – bűnsegédi – felelősségének megállapítása mellett a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[7] Kérte az elsőfokú bíróság által is korábban kihallgatni szükséges, ám a későbbiekben indokolatlanul elutasított bizonyítási indítványában kért tanú19 és tanú35 tanúk meghallgatását, ugyanis részletesen kifejtett álláspontja szerint ezen tanúk vallomása nélkül a tényállás felderítetlen. Hivatkozott arra, hogy amennyiben az ítéltábla ezen indítványát elutasítja, indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, mely egyéb okokból is megalapozatlan, hiszen az a meghallgatott tanú31 és tanú26 tanúk vallomását, a vádlott nyilatkozatát és a beszerzett okiratokat önkényesen, azok tartalmával ellentétes módon értelmezte, azokból téves következtetéseket vont le, ezen felül pedig azon tanúk vallomásait, akik a vádlott által üzemeltetett tónál munkát végeztek egyáltalán nem tette a tényállás részévé, azokat meg sem említette az ítéletben, melyekkel kapcsolatban a védő ugyancsak részletes indokát adta érvelésének. A megalapozatlanság körben hivatkozott még arra, hogy az 5.000.000,- Ft megbízási díj tekintetében teljes mértékben a tények és a rendelkezésre álló bizonyítékok téves értelmezésével jutott az elsőfokú bíróság arra a megállapításra, hogy az 5.000.000,- Ft egy fiktív összeg, továbbá téves az elsőfokú ítélet [142] bekezdésének azon megállapítása is, hogy a Kft1. tényleges vezetését, gazdasági kapcsolatainak tényleges ügyintézését, pénzeszközei feletti tényleges rendelkezést, hivatali ügyeinek intézését kizárólag Terhelt1 vádlott intézte, ezek vonatkozásában a bíróság ugyanis bizonyítást nem folytatott le, ennél fogva pedig téves az a következtetése is, hogy a vádlottat, mint a társaságot ténylegesen vezető személyt terhelte mind a bányajáradék, mind pedig az áfa-bevallása körében a társaságot terhelő kötelezettség. Vitatta azt is, hogy tanú1, tanú36, tanú37, tanú38, tanú2 és tanú12 vallomásai a vádlott bűnösségét támasztották volna alá, csupán azt erősítették meg, hogy az ásványi anyag kitermelés során eljárta. A védő súlyos eljárási szabálysértésként jelölte meg a jelen eljárásban tanúként meg nem hallgatott tanú39 más büntetőügyben tett –

ugyanakkor jelen eljárásban bizonyítékként be nem emelt – azon gyanúsítottai vallomásának bizonyítékként történő értékelését, melynek megtétele során őt gyanúsítottként igazmondási kötelezettség nem terhelte, ezért annak bizonyítási eljárás köréből történő kirekesztése indokolt.

[8] Összességében a védő arra hivatkozott, hogy a vádlott büntetőjogi felelősségét csak abban az esetben lehetett volna megállapítani, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok zárt logikai láncolatot alkotnak, ez azonban jelen eljárásban nem áll fenn, a nem, illetve tévesen értékelt tanúvallomások és okirati bizonyítékok épphogy a védenca ártatlanságát igazolják.

[9] Az ítéltábla az ügyész súlyosítás iránti fellebbezését nem, míg a vádlott és védőjének kizárólag a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését találta kisebb részben megalapozottnak.

[10] A fellebbezések irányára tekintettel az ítéltábla a törvényszék fellebbezéssel sérelmezett ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései értelmében teljes terjedelmében bírálta felül és az eljárás törvényességének vizsgálata körében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával megfelelő körben és törvényesen folytatta le; nem vétett sem abszolút, sem olyan relatív eljárási hibát, illetve az ítéltábla nem tárt fel az elsőfokú bíróság eljárásában olyan hibát vagy hiányosságot sem, mely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

[11] Nem osztotta az ítéltábla a védő súlyos eljárási szabálysértés körében felhozott érveit, ugyanis helyesen, a perrendi szabályok megtartásával járt el a törvényszék akkor, amikor a bíróság előtt ismeretlen helyen tartózkodó, emiatt jelen eljárásban tanúként meghallgatni nem tudott tanú³⁹ más büntetőügyben tett – egyébként bíróság rendelkezésére álló és a nyomozati iratok részét képező – gyanúsítottai vallomását nem tanúvallomásként, hanem kizárólag okirati bizonyítékként értékelte, ugyanis pusztán erre volt lehetősége. Ezen vallomás okiratként történő figyelembevétele az eljárás adataival összevetve pedig alkalmas volt tanú⁴⁰ vallomása hitelességének igazolására a körben, hogy egy-egy gazdasági társaság ügyvezetésének ellenszolgáltatás fejében történő névleges elvállalása a vádbeli időszakban nem volt életidegen tevékenység. Mindezek alapján eljárási szabálysértés hiányában az ítélet hatályon kívül helyezésére nem kerülhetett sor.

[12] Az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, beszerezte mindazon adatokat és bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából relevánsak voltak.

[13] A védői fellebbezés indokolásában hivatkozott tanú¹⁹ és tanú³⁵ tanúk kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványokat érintően az ítéltábla felhossa egyrészt azt, hogy a törvényszék mindent megtett nevezett tanúk felkutatása érdekében, másrészt ugyanakkor a törvényszék az ítélet indokolásának [139], [140] és [141] bekezdéseiben helyesen hivatkozott arra, hogy ezen tanúk meghallgatása szükségtelen, a meghallgatásukból nyert bizonyíték nem befolyásolná az ügy érdemét, ugyanis a Kft¹. bankszámlájára befolyt összegek későbbi felhasználása körében kifejtett gazdasági tevékenység a vád tárgyává tett bűncselekmény kapcsán felmerülő büntetőjogi felelősség (kit terhel a bevallási és befizetési kötelezettség)

vizsgálata körében relevanciával nem bír, a rendelkezésre álló tanúvallomások és okirati bizonyítékok alapján az ítéleti tényállásban kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az adó és járadékfizetési kötelezettség elmulasztásáért Terhelt1 vádlottat terheli büntetőjogi felelősség a törvényszék által felsorakoztatott és értékelt nagy számú bizonyíték és az azok értékeléseivel kialakított, a [142] bekezdésében írt bírói meggyőződés alapján.

[14] A törvényszék a történeti tényállást a vádlott tagadásával szemben döntően a tanúvallomások és az okirati bizonyítékok adatai alapján alapvetően mérlegeléssel és az egyes megállapított tényekből további tényekre történő következtetéssel állapította meg. Az elsőfokú bíróság a vádlott tárgyaláson is fenntartott írásbeli vallomását, a kihallgatott tanúk vallomásait, valamint az egyéb releváns okiratok adatait megvizsgálta, egymással összevetette, ütköztette, azokat külön-külön és összefüggéseiben is igen részletesen okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. A törvényszék a fenti bizonyítékok alapos, érdemben nem kifogásolható, ennél fogva helyes értékelésével állapította meg törvényes mérlegelő tevékenysége során a tényállást, mely elemző tevékenysége során példamutató részletességgel és alaposággal számot adott arról, hogy mely bizonyítékoknak és miért tulajdonított bizonyító erőt, másokat pedig milyen okokból nem talált hiteltérdemlőnek.

[15] A törvényszék részletesen számot adott arról is, hogy miért nem fogadta el a vádlottnak azon védekezését, hogy a Kft1. tényleges vezetését, gazdasági kapcsolatainak tényleges ügyintézését nem ő végezte és nem is ő rendelkezett a társaság pénzeszközei felett, melynél fogva a Kft. működésével kapcsolatban felmerülő bányajáradék és áfa bevallási kötelezettség sem őt terhelte. Az elsőfokú bíróság által felhozott bizonyítékok összevetéséből a vádlott cselekvőségére vont következtetések helytállóak, az általa megállapított tényállás bizonyítékszerű, azt a bizonyítási indítványok elutasítása sem teszi megalapozatlanná.

[16] Az elsőfokú bíróság érvei meggyőzőek, a beszerzett bizonyítékok zárt logikai láncot alkotnak és a törvényszék a bizonyítékok értékelése körében eleget tett a Be. 561.§ (3) bekezdés d) pontjában írt indokolási kötelezettségének is.

[17] A törvényesen lefolytatott bizonyítást követően az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, melynek [21] bekezdését az ítéltábla – a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontjában biztosított lehetőségnél fogva – az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő iratok tartalma alapján annyival pontosítja, hogy a vádlott a bírósághoz 2021. június 16. napján érkezett kérelme és a Győri Törvényszék 2021. június 17. napján kelt – a vagyoni hátrány összegének teljesítési letétbe helyezését engedélyező – 21.B.146/2020/51. számú végzése alapján 2021. augusztus 11. napján, az ügy bíróságra érkezését követő fél évvel térítette meg a vagyoni hátrány teljes összegét (50., 51. és 56. számú bírósági iratok).

[18] A tényállás mentes vált a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, így a Be. 593.§ (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárás során is irányadó volt. A fenti kiegészítés a vádlott tényálláson túli teljesítésével, az okozott hátrány megtérítésével további, a büntetés kiszabásánál figyelembe vett magatartást fejtett ki. Az időpontnak jelentősége van, hogy a feltárt adóhiányhoz képest mikor, az eljárás melyik szakaszában került sor a teljesítésre.

[19] A védelem megalapozatlanságra történő hivatkozását és további bizonyítási eljárás lefolytatását az ítéltábla – egyetértve az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel – a már fentiekben kifejtettek szerint nem találta alaposnak.

[20] Terhelt1 vádlott felmentésére kizárólag eltérő tényállás alapján kerülhetett volna sor. Eltérő tényállás megállapítására azonban csak az elsőfokú bíróság által feltárt bizonyítékok ellentétes tartalmú értékelése vezethetett volna, a fellebbviteli bíróságnak azonban a törvényszék által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, azoktól - megalapozott tényállás esetén - nem térhet el, vagyis a törvényszék által elvégzett mérlegelés kötelező jellegű, a tényállás felülmérlegelésére a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség [a Be. 593. §-ának (2) bekezdése], ezért a vádlott felmentésre irányuló fellebbezés ugyancsak nem vezethetett eredményre.

[21] A törvényszék a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a terhére megállapított bűncselekmény minősítése is mindenben megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek.

[22] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását – elírási hiba miatt – mindössze annyiban pontosítja, hogy a [84] bekezdésben a megbízási szerződés kelte 2014. február 24. napja, míg a [86] bekezdésében a két társaság közötti szerződéses kapcsolat kezdete 2014 februárja.

[23] Miután a törvényi tényállás (1) bekezdés a) pontja szerinti alakzat bárki által elkövethető, így a megtévesztő magatartás kifejtésében olyan személy is részt vehet, aki nem egy adott társaság bejegyzett ügyvezetője. Figyelemmel arra, hogy a törvényszék az ítéleti tényállásban azt állapította meg, hogy tanú40 formális ügyvezetése mellett a gazdasági társaság tényleges ügyvezetését Terhelt1 vádlott látta el, helyesen vont következtetés a vádlott tettesi magatartására, melynél fogva a védő – büntetőjogi felelősség megállapítása esetén – részesi minőségre vonatkozó érvelése nem helytálló.

[24] A törvényszék hiánytalanul tárta fel a bűnösségi körülményeket és azokat súlyuknak megfelelően értékelve szabott ki büntetést Terhelt1 vádlottal szemben.

[25] A jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt rövid időszak alatt elkövető, a nem kiemelkedően magas összegű vagyoni hátrányt teljes mértékben a bírói szakban megtérítő, büntetlen előéletű vádlottal szemben kiszabott büntetések nemét és mértékét – helyesen az eljárás elhúzódására (és nem az időmúlásra) is tekintettel – törvényesen határozta meg az elsőfokú bíróság, azok a vádlottal szemben szükségesek a 2012. évi C. tv. (Btk.) 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok elérése érdekében.

[26] Nem tévedett a törvényszék akkor, amikor a vádlott javára feltárt enyhítő körülmények messzemenő figyelembe vételét követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlottal szemben kiszabható büntetési tétel 5 éves minimuma – az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékára és ezáltal a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel – túl szigorú lenne, és a szabadságvesztés büntetés tartamát az enyhítő rendelkezés alkalmazásával az így kiszabható 2 éves törvényi minimumban állapította meg, így az ítéltábla a vádlott esetében

nem látott lehetőséget sem a kiszabott szabadságvesztés büntetés súlyosítására, sem annak enyhítésére.

[27] Helytállóan jutott arra a következtetésre is az elsőfokú bíróság, hogy mivel a büntetőjogi felelősség megállapítására a cselekmény elkövetését követő több mint 7 évvel került sor – mely időtartam alatt a vádlott a teljes vagyoni hátrányt egy összegben meg is térítette – a büntetési célok eléréséhez, a vádlott személyi körülményeire is figyelemmel, elegendő a szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabása is. Tévedett ugyanakkor a törvényszék abban, hogy a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaidéjének tartamát a [153] bekezdésben foglaltak szerint a vádlott által elkövetett bűncselekmény nagy tárgyi súlya miatt a maximumban határozta meg. E körben utal az ítéltábla arra, hogy a végrehajtás felfüggesztéséről és annak tartamáról a szabadságvesztés tartamának – a bűncselekmény tárgyi súlyát értékelő – meghatározását követően a speciális prevenció szempontjai előtérbe kerülésével, a vádlott személyében rejlő körülmények értékelése után kell a bíróságnak dönteni.

[28] A mai napig az üzleti szférában tevékenykedő Terhelt1 vádlott bűncselekmény elkövetése után tanúsított, a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás jelentőségét felismerő és az okozott jogsérelmet kiküszöbölő magatartására, életvezetésére tekintettel az ítéltábla álláspontja szerint a próbaidő tartamának 5 évben történő meghatározása indokolatlan, az inkább a büntetés megtorló jellegét és nem a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességet hangsúlyozza, ezért az ítéltábla a próbaidő tartamát a rendelkező részben foglaltak szerint mérsékelte.

[29] Nem látta indokoltnak az ítéltábla a főügyészségi indítvány szerint a pénzbüntetés egy napi tétele összegének megemelését sem, figyelemmel arra, hogy a vádlott által a nyilvános ülésen a személyi körülményei körében hivatkozott jövedelmi viszonyok annak jelentős mérvű emelését nem teszik lehetővé, a kismértékű változtatást pedig a törvény kizárja, ekként az elsőfokú ítéletben kiszabott törvényes összegű pénzbüntetés súlyosítására ugyancsak nem kerülhetett sor.

[30] Figyelemmel arra, hogy a törvényszék nem a Btk. anyagi jogi rendelkezésének megfelelő kifejezéssel határozta meg a foglalkozástól eltiltás körét, azt az ítéltábla a Btk. 53. § (2) bekezdés a) pontjában írtak szerint pontosította.

[31] A másodfokú bíróság a fentiek alapján a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen eljárva, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[32] Miután az ítélet egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos rendelkezési is törvényesek, azt a másodfokú bíróság a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és 605. §-a alapján helybenhagyta.

Győr, 2022. március 16.

dr. Péntek László sk.

dr. Zsámboki Györgyi sk.

dr. Vajda Edit sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Győri Törvényszék 2021. november 25. napján kihirdetett 21.B.146/2020/77. számú ítélete a másodfokú bíróság ítéletében írt változtatással 2022. március 16. napján jogerőre emelkedett.

dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke